

ע"פ 7315/01/14 - מדינת ישראל נגד אבן עמי הנדסה אזרחית בע"מ

בתי משפט

ע"פ 7315-01-14
28 מאי 2014

בית המשפט המחוזי ירושלים
לפני כב' השופטת רבקה פרידמן-פלדמן

בעניין: מדינת ישראל

המערערת

נגד

אבן עמי הנדסה אזרחית בע"מ

המשיבה

פסק דין

ערעור על החלטת בית המשפט לעניינים מקומיים בירושלים (כבוד השופט פאול שטרק) מיום 28.11.2013 בת"פ 4934/13.

הרקע העובדתי:

1. ביום 18.7.2013 נתפסה משאית של המשיבה, בחשד לביצוע עבירות על חוק שמירת הסדר והניקיון תשמ"ד-1984.
2. ביום 23.7.2013 נחתם בין הצדדים הסדר, לפיו המשאית תשחרר, בכפוף להפקדת ערבות בנקאית בסך 30,000 ₪, שתהייה תקפה עד ליום 24.7.2014, וזאת להבטחת התחייבותה של המשיבה להימנע מביצוע עבירות על חוק העזר לירושלים (שמירת הסדר והניקיון) תשל"ח-1978 ו/או על חוק שמירת הניקיון תשמ"ד-1984 (להלן: "**החוק**").
כן הוסכם כי אם המשיבה לא תעמוד בהתחייבותה האמורה, ויימצא על סמך חומר ראיות שיגיע לידי המערערת כי המשיבה ביצעה עבירות נוספות, יחולט סכום ההפקדה לטובת המערערת, וזאת לאחר הגשת בקשה על ידי המערערת לבית המשפט ולפי החלטת בית המשפט (להלן: "**ההסכם**").
3. ביום 1.10.2013 נתפסו שני כלי רכב של המשיבה, בחשד לשפיכת פסולת בשטח פתוח ברשות הרבים, בניגוד לחוק (להלן: "**העבירה השניה**").
4. ביום 6.10.2013 הגישה המשיבה לבית המשפט בקשה בתיק ב"ש 6762/13, להורות על שחרור שני כלי הרכב שנתפסו. למחרת התקיים דיון בבקשה, וביום 9.10.2013 קבע בית המשפט קמא כי ישנן ראיות לכאורה לביצוע העבירה השניה, וכי על המשיבה להפקיד ערבות בנקאית של 18,000 ₪ וערבות עצמית בסך 10,000 ₪ לשחרור כלי

הרכב.

5. בעקבות ההחלטה האמורה בדבר קיומן של ראיות לכאורה לביצוע העבירה השניה, חילטה המערערת את הערבות הבנקאית בסך 30,000 ₪ על סמך ההסכם מיום 23.7.2013. חילוט הערבות נעשה ללא פניה מוקדמת לבית המשפט.

6. המשיבה הגישה בקשה להחזר כספי הערבות, אשר חולטה, לטענתה, בניגוד להסדר וללא פנייה לבית המשפט.

7. ביום 2.11.2013 ניתנה החלטה לפיה על המערערת להשיב את הערבות על כנה ולהגיש בקשה חדשה לחילוט הערבות.

8. ביום 4.11.2013 הגישה המערערת בקשה לחילוט הערבות, לצד בקשה להארכת מועד להשבת כספי הערבות למשיבה.

החלטת בית המשפט קמא:

9. בהחלטתו מיום 28.11.2013 התייחס בית המשפט קמא להחלטתו הקודמת לפיה על המערערת להחזיר את מצב הערבות לקדמותו, וציין כי מסתבר שהערבות פקעה עם החילוט, כספי הערבות בסך 30,000 ₪ נמצאים בידי העירייה, אולם אין ערבות תקפה להחלפת/החזרת הכספים אשר מומשו מהערבות.

בית המשפט התייחס לסעיף 4 להסכם, לפיו: "היה והמבקשת לא תעמוד בהתחייבותה האמורה ויימצא, על סמך חומר הראיות שיגיע לידי המשיבה כי המבקשת ביצעה עבירות נוספות..." וציין כי קבע שקיימות ראיות לכאורה לביצוע עבירה (ב"ש 6762/13).

עם זאת, קבע בית המשפט, כי הסמכות לחילוט ערבות הינה לרשות השיפוטית בלבד (וזאת על סמך סעיף 39(א) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש] תשכ"ט-1969), וכן קבע כי לא די בראיות לכאורה כדי להצדיק חילוט הערבות ועל המערערת להציג ראיות כמידת ההוכחה הנדרשת במשפט פלילי, מעבר לספק סביר.

מאחר שהוגש כתב אישום בגין העבירה השניה, בת"פ 5529/13, קבע בית המשפט כי יש להמתין להכרעת הדין בטרם יחליט בית המשפט אם להורות על חילוט הכספים.

אשר לערבות שכבר חולטה - בית המשפט הורה למערערת להחזיר את הסך של 30,000 ₪ לידי המשיבה, ומאחר שהערבות "כבר אינה בתוקפה" לאחר שחולטה על ידי המערערת, הורה על הוצאת ערבות בנקאית חדשה על ידי המשיבה, כאשר המערערת תישא בעלויות הערבות.

טענות המערערת:

10. המערערת טוענת כי טעה בית המשפט קמא בקביעתו כי רמת ההוכחה הנדרשת לצורך חילוט ערבות הינה רמת ההוכחה הנדרשת במשפט פלילי. לטענת המערערת, בית המשפט הסתמך על הוראות חוק ופסיקה שאינם רלוונטים במקרה זה.

המערערת טוענת כי חילוט הכספים נעשה במקרה זה על בסיס הסכמת הצדדים, לפיה אם לא תעמוד המשיבה בהתחייבותה להימנע מביצוע עבירות על החוק, ויימצא על סמך חומר ראיות שיגיע לידי המערערת כי המשיבה ביצעה עבירות נוספות, יחולט סכום ההפקדה לטובת המערערת. לטענת המערערת, אמנם במסגרת ההסכמה לא צויין מה רף הראיות הנדרש לצורך חילוט הערבות, אולם בכל מקרה אין לפרש זאת כדרישה לקיומן של ראיות מעבר לכל ספק סביר.

לחילופין נטען כי המערערת נדרשת לעמוד בנטל הוכחה נמוך אף מראיות לכאורה. במקביל נטען כי "הרף האזרחי" הוא הרלוונטי בענייננו, וכי די בקיומן של ראיות לכאורה.

עוד טוענת המערערת כי טעה בית המשפט קמא בכך שלא קבע שיש להחזיר את המצב לקדמותו, ערב חילוט הערבות. לטענת המערערת, היה על בית המשפט לקבוע כי הכספים יוחזרו למשיבה, בכפוף להנפקת ערבות חדשה מטעמה, כך שלכל צד יישמרו זכויותיו וביטחונותיו.

טענות המשיבה:

11. המשיבה טוענת טענה מקדמית, לפיה היה על המערערת להגיש "ערר" תוך 30 יום ולא ערעור תוך 45 יום, ומשהוגש הערעור לאחר למעלה מ- 30 ימים, יש לדחות את ההליך על הסף.

12. לגופו של עניין טוענת המשיבה כי מדובר בהליך פלילי, ולפיכך הרמה הראייתית הנדרשת מוגברת, כבהליכים פליליים.

לטענת המשיבה, גם על פי ההסדר לא די בראיות לכאורה, שכן נאמר בו שהערבות תחולט אם תהיינה ראיות, ולא נאמר "ראיות לכאורה". עוד טוענת המשיבה כי מאחר שישנו ספק באשר לפרשנות, יש להעדיף גישה המקנה משקל ניכר יותר לזכויות היסוד של הנאשם.

דין והכרעה:

13. סלע המחלוקת בין הצדדים נוגע לפרשנות ההסכם מיום 23.7.2013, אשר ניתן לו באותו יום תוקף של החלטה. מדובר במסמך הנושא כותרת "**בקשה בהסכמה לשחרור תפוס**", ועניינו שחרור רכב של המשיבה שנתפס בידי המערערת.

לצורך הדיון יובא להלן ציטוטים מחלקים מרכזיים של ההסכם:

..."

3. הצדדים מסכימים, מבלי להודות בטענה מטענות הצדדים, כי הרכב ישוחרר כפוף לתנאים הבאים:

המבקשת מתחייבת להימנע מביצוע עבירות...

להבטחת התחייבותה האמורה תפקיד המבקשת בידי המשיבה ערבות בנקאית בסך של 30,000 ₪ בתוקף עד ליום 24.7.14.

4. היה והמבקשת לא תעמוד בהתחייבותה האמורה ויימצא, על סמך חומר ראיות שיגיע לידי המשיבה, כי המבקשת ביצעה עבירות נוספות, בין בעצמה ובין באמצעות אחרים מטעמה, יחולט סכום ההפקדה לטובת המשיבה - עיריית ירושלים, וזאת לאחר הגשת בקשה ע"י המשיבה לביהמ"ש ולפי החלטת בימ"ש".

14. כאמור הערבות חולטה על ידי המערערת, בטענה שהמשיבה ביצעה עבירות כמפורט בסעיף 3 להסכם, וזאת מבלי שהמערערת פנתה לבית המשפט, מבלי שביקשה חילוט הערבות ושלא על פי החלטת בית המשפט. הדיון בבית המשפט התקיים בדיעבד, בעקבות פנייה של המשיבה לבית המשפט ולאחר שהמערערת נדרשה להגיש בקשה לחילוט הערבות אם היא חפצה בכך.

15. המחלוקת בין הצדדים נוגעת במספר שאלות:

האם מדובר בהליך שהינו חלק מהליכים פליליים, או שמא מדובר בפרשנות הסכם על דרך המשפט האזרחי; מה הייתה כוונת הצדדים באשר לתנאים לחילוט הערבות, הן לגבי "חומר ראיות שיגיע לידי המשיבה" והן באשר לאמור "ביצעה עבירות נוספות" - האם מדובר בראיות מעבר לספק סביר, או בראיות הנדרשות בהליך אזרחי, או בראיות לכאורה;

16. לאחר שמיעת טיעוני הצדדים, לא מצאתי מקום להתערב בתוצאה אליה הגיע בית המשפט קמא, וזאת מן הטעמים הבאים:

א. כאמור, על פי ההסכם בין הצדדים, אמור חילוט הערבות להיעשות לאחר הגשת בקשה על ידי המערערת לבית המשפט ולפי החלטת בית המשפט. המערערת עשתה דין לעצמה, לא פנתה לבית המשפט ולא המתינה להחלטתו, וחילטה את הערבות על דעת עצמה.

ב. ההסכם בין הצדדים מדבר על חילוט על סמך חומר ראיות ולא על סמך ראיות לכאורה.

קביעה בדבר קיומן של "ראיות לכאורה" הינה מטבע הדברים קביעה על בסיס הראיות הקיימות בראשית ההליך הפלילי, כאשר הגלגל יכול להתהפך לאחר קיומו של משפט, ויכול מי שמלכתחילה היו נגדו ראיות לכאורה, לצאת זכאי - בין בשל היעדר ראיות מספיקות להרשעה ובין בשל קיומן של ראיות שיש בהן כדי להביא לזיכוי מוחלט.

חילוט סכום של 30,000 ₪, שהינו מטבעו, על פי הסכמת הצדדים בהסכם, מעשה עונשי על עבירה נוספת שעברה לכאורה המשיבה, אינו יכול להתבצע על בסיס ראיות לכאורה בלבד.

ג. על פי ההסכם, המשיבה התחייבה שלא לבצע עבירות על חוקי שמירת הניקיון, ואם התברר כי המשיבה לא קיימה התחייבותה וביצעה עבירות נוספות - יכלה המערערת לבקש מבית המשפט לאפשר לה לחלט את הערבות.

לשם כך, היה על המערערת לפנות לבית המשפט ולהוכיח כי המשיבה עברה עבירות נוספות.

הוכחה שאדם או גוף עבר עבירות פליליות, צריכה להיות הוכחה מעבר לספק סביר.

לפיכך, ולאור נוסח ההסכם המחייב את שני הצדדים, צדק בית המשפט קמא כאשר קבע כי "**נדרשת הוכחת העבירה מעבר לספק סביר בטרם חילוט הערבות**".

17. מאחר שהוגש כתב אישום בגין העבירה השניה, שהוכחה מאפשרת חילוט הערבות, סבר בית המשפט כי ניתן להמתין למתן הכרעת דין בעניין העבירה השניה בטרם חילוט הערבות. החלטה זו של בית המשפט יש בה כדי לחסוך מזמנו של בית המשפט ומזמנם של הצדדים בניהול כפל הליכים. מובן שהמערערת רשאית הייתה לבקש מבית המשפט לקיים דיון נפרד בבקשתה לחילוט הערבות ולהוכיח את הנדרש לצורך חילוט הערבות בדיון זה.

18. לאור התוצאה הסופית, אינני רואה מקום להיכנס לשאלה אם מדובר בערר או בערעור ומה המועד להגשתו, שכן אין לכך עוד כל רלוונטיות.

19. סוף דבר - הערעור נדחה.

20. על המערערת להחזיר למשיבה את הסך של 30,000 ₪. **הכספים יוחזרו לא יאחר משבעה ימים לאחר שהמשיבה תמציא למערערת ערבות בנקאית חדשה**, כאשר המערערת תישא בעלויות הערבות הבנקאית כפי שקבע בית המשפט קמא.

המזכירות תשלח העתק פסק הדין לב"כ הצדדים.

ניתן היום, כ"ח אייר תשע"ד, 28 מאי 2014, בהעדר הצדדים.